

ΕΡΕΥΝΑ ΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τα στοιχεία που ακολουθούν αποτελούν ευρήματα της επιστημονικής ομάδας της **ORIENTUM – Σύμβουλοι Σταδιοδρομίας** υπό την επίβλεψη των συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού Νίκου Παυλάκου και Σπύρου Μιχαλούλη και της δημοσιογράφου Ντίνας Ιωακειμίδου, ύστερα από τη διεξαγωγή έρευνας στους επαγγελματικούς χώρους που σχετίζονται με τις σπουδές στα τμήματα Νομικής.

Α. Δικηγόροι

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών (ΔΣΑ) οι δικηγόροι στην Αθήνα ανέρχονται στους **21.331**. Σε πανελλαδικό επίπεδο ο αριθμός των δικηγόρων προσδιορίζεται περίπου στους **43.500**. Κάθε χρόνο εισέρχονται στο επάγγελμα περίπου **1.200** δικηγόροι σε όλη την Ελλάδα, ενώ αποχωρούν περίπου **400**. Η αναλογία ανδρών και γυναικών είναι περίπου **55 %** με **45 %** (11.372 άνδρες και 9.959 γυναίκες). Αξίζει να σημειωθεί ότι πριν από 10 χρόνια η αναλογία ήταν περίπου **70 %** άνδρες και **30 %** γυναίκες. Τέλος, **350** δικηγόροι στη περιοχή των Αθηνών εμφανίζονται να βρίσκονται σε αναστολή.

Από το σύνολο των «μαχόμενων» δικηγόρων της πρωτεύουσας, σύμφωνα με στοιχεία του περασμένου έτους (2008) του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, **μια παράσταση** στα δικαστήρια, έχουν πραγματοποιήσει **10.350** δικηγόροι. Από είκοσι έως τριάντα παραστάσεις, έχουν πραγματοποιήσει 6.000 δικηγόροι, ενώ περίπου **11.000** δικηγόροι δεν έχουν πραγματοποιήσει **καμία παράσταση!**

Θελήσαμε να καταγράψουμε τον αριθμό των δικηγορικών γραφείων στην Αθήνα, αλλά αυτό στάθηκε αδύνατο, καθώς ο προσδιορισμός ως επαγγελματικής στέγης του προσωπικού χώρου κάθε νεότερου ή παλαιότερου δικηγόρου δεν διευκολύνει την καταγραφή τους, όπως τονίζεται χαρακτηριστικά.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις δικηγόρων, ο αριθμός των συναδέλφων τους που απασχολούνται με **πάγια αντιμισθία** (π.χ. σε εταιρείες, τράπεζες κτλ.) ανέρχεται περίπου στους 5.000. Στο ίδιο περίπου νούμερο φτάνει και ο αριθμός των **μάχιμων δικηγόρων** (5.000 με 6.000). Σύμφωνα με στοιχεία του 2003, ο αριθμός των δικηγόρων που κατείχαν **διπλές θέσεις** (διπλοθεσίτες) ανερχόταν στους 1.117. Τέλος, περίπου 200 - 300 δικηγόροι απασχολούνται σε **Ανεξάρτητες Αρχές**. Ανεπίσημα, η αναλογία δικηγόρων και πληθυσμού, εκτιμάται στον έναν δικηγόρο ανά 267 κατοίκους.

Ως προς τους απασχολούμενους στον δημόσιο τομέα, δεν υπάρχουν στοιχεία. Στις εξετάσεις, πάντως, που διενεργήθηκαν το 2009 για την **Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης**, όπου προκηρύχθηκαν συνολικά 170 θέσεις, συμμετοχή δήλωσαν 2.000 υποψήφιοι εκ των οποίων πτυχίο της Νομικής διέθετε το **20%**. Από το συγκεκριμένο ποσοστό, των αποφοίτων της Νομικής, στη δεύτερη φάση του διαγωνισμού πέτυχε το **12%** (περίπου 250 υποψήφιοι).

Το ποσοστό των δικηγόρων που διαθέτει πτυχία (ως βασικό τίτλο σπουδών) από Πανεπιστήμια του **εξωτερικού** ανέρχεται στο **35%**. Οι χώρες που συνιστούν τους **μεγαλύτερους** τροφοδότες πτυχιούχων της Νομικής Επιστήμης, είναι η Αγγλία και η Γαλλία.

Οι εισφορές των δικηγόρων προς το **Ταμείο Πρόνοιας** τους κυμαίνονται από **1.000 - 3.000** ευρώ.

Το 2007 διεξήχθη έρευνα από την εταιρεία GPO για λογαριασμό της «Αλληλεγγύης Δικηγόρων» για τη δικηγορία, με θέμα τα σοβαρότερα προβλήματα του δικηγορικού κλάδου. Η έρευνα βασίστηκε σε δείγμα 800 ατόμων στο σύνολο των μελών του ΔΣΑ και από τα αποτελέσματά της προκύπτει ότι τα σοβαρότερα προβλήματα του δικηγορικού κλάδου αφορούν:

- Σε ποσοστό **43,2%** την υπερ-πληθώρα δικηγόρων
- Σε ποσοστό **29,1 %** την αργοπορία των δικαστικών αποφάσεων
- Σε ποσοστό **19,2%** την οργάνωση των δικαστηρίων και την διασπορά των υπηρεσιών
- Σε ποσοστό **13,5%** οι μικρές αμοιβές και
- Σε ποσοστό **10,2%** το ασφαλιστικό – ταμείο.

Η πληθωριστική λογική που επικρατεί στον κλάδο έχει ως αποτέλεσμα την συμπίεση των αμοιβών των δικηγόρων, και κυρίως των νέων που χαρακτηρίζονται εν πολλοίς ως εξευτελιστικές.

Σχεδόν σίγουρο θεωρείται το γεγονός ότι η κατάσταση θα επιδεινώνεται με την πάροδο του χρόνου, καθώς, όπως ήδη αναφέραμε, ετησίως εισέρχονται στο επάγγελμα, περισσότεροι από 1.000 δικηγόροι. Χαρακτηριστικό ως προς τη δυσκολία για την ανεύρεση εργασίας αποτελεί πρόσφατος διαγωνισμός για την απορρόφηση 34 δικηγόρων στο ΙΚΑ. Στις εξετάσεις συμμετείχαν 1.300 υποψήφιοι, από τους οποίους, περισσότεροι από 100 διέθεταν μεταπτυχιακούς και λοιπούς τίτλους!

Το πρόβλημα του υπερπληθωρισμού των δικηγόρων έχει απασχολήσει κατά καιρούς όλους τους Ευρωπαϊκούς Δικηγορικούς Συλλόγους. Σύμφωνα με μια άποψη που διατυπώνεται, το πρόβλημα τέθηκε υπό έλεγχο με την εφαρμογή σοβαρής αξιολόγησης κατά την είσοδο στο επάγγελμα. Στην Ελλάδα, ο νόμος προβλέπει εξετάσεις. **Συγκεκριμένα:** «Απαιτείται 18μηνη άσκηση σε δικηγορικό γραφείο και κατόπιν εξετάσεων ο επιτυχών εγγράφεται στα μητρώα δικηγόρων του δικηγορικού συλλόγου της περιφέρειάς του. Την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος ρυθμίζει ο Κώδικας περί Δικηγόρων. Ο δικηγόρος μπορεί να παρέχει τις νομικές του υπηρεσίες ως ελεύθερος επαγγελματίας ή με πάγια αντιμισθία ως νομικός σύμβουλος σε επιχειρήσεις, οργανισμούς, τράπεζες κ.α.».

Ο **διαγωνισμός** για λήψη της άδειας του Δικηγόρου προκηρύσσεται σύμφωνα με το νόμο από το Υπουργείο Δικαιοσύνης 2 φορές το χρόνο. Ο πρώτος διαγωνισμός προκηρύσσεται συνήθως για την 31η Μαρτίου και ο δεύτερος για την 30η Σεπτεμβρίου αντίστοιχα. Μετά τις γραπτές εξετάσεις και την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων στο Εφετείο, η Εξεταστική Επιτροπή, ανακοινώνει το πρόγραμμα των προφορικών εξετάσεων.

Ωστόσο, θεωρείται ότι **το σύστημα των εξετάσεων** έχει απαξιωθεί στη χώρα μας. Όπως σημειώνεται χαρακτηριστικά από ανθρώπους του χώρου «σε όλες τις χώρες της Ευρώπης οι εξετάσεις των δικηγόρων είναι αληθινές εξετάσεις, σοβαρές και αμερόληπτες. Τα θέματα δεν διαρρέουν, οι υποψήφιοι προετοιμάζονται επί σειρά ετών, ήδη από το Πανεπιστήμιο και τελικά στα γραπτά, ικανό για την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος κρίνεται ένα μικρό ποσοστό της τάξεως του 30% - 40% των εξεταζομένων».

Μια λύση στο πρόβλημα, ενδεχομένως θα μπορούσε να είναι η εξειδίκευση των δικηγόρων σε ένα συγκεκριμένο κλάδο του Δικαίου. Ακαδημαϊκή εξειδίκευση μπορεί να γίνει με την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου, σε συγκεκριμένο κλάδο. Σε αρκετές

περιπτώσεις, έμπειροι δικηγόροι θεωρούν ως πολύ καλές επαγγελματικές διεξόδους τις εξής κατηγορίες δικαίου:

- Δίκαιο Αλλοδαπών (Στην Αθήνα, εξειδικεύονται στις συγκεκριμένες υποθέσεις, περίπου 700 δικηγόροι)
- Ζητήματα Κοινωνικής Ασφάλισης
- Ρυμοτομικό - Πολεοδομικά (εν προκειμένω δίδεται έμφαση στο Δίκαιο Περιβάλλοντος)
- Φορολογικά ζητήματα
- Δημόσιες Προμήθειες
- Δημόσια Διοίκηση και Α.Σ.Ε.Π.

Β. Δικαστικό Σώμα

Η επιλογή, εκπαίδευση, κατάρτιση και επιμόρφωση όλων των δικαστικών λειτουργών, γίνεται από την **Εθνική Σχολή Δικαστών** η οποία βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη. Οι εξετάσεις προκηρύσσονται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης στα τέλη Μαΐου κάθε έτους. Οι υποψήφιοι θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 28ο έτος της ηλικίας τους και να μην έχουν υπερβεί το 35ο έτος. Το ανώτατο όριο ηλικίας παρατείνεται κατά έναν χρόνο για τους κατόχους μεταπτυχιακού και κατά δύο χρόνια για τους κατόχους διδακτορικού.

Ο εισαγωγικός διαγωνισμός, προβλέπει τον αριθμό των εισακτέων, την κατανομή στα τμήματα κτλ.. Σε κάθε περίπτωση **ο αριθμός των εισακτέων** προσδιορίζεται από τον αριθμό των συνταξιοδοτήσεων και αποχωρήσεων των δικαστικών λειτουργών από το σώμα.

Οι υποψήφιοι εξετάζονται, εφ' όλης της ύλης επί του Δημοσίου δικαίου, ουσιαστικού και δικονομικού Αστικού και Εμπορικού δικαίου, καθώς και του ουσιαστικού και δικονομικού Ποινικού δικαίου. Οι επιτυχόντες ακολουθούν γενική εκπαίδευση αλλά στην πορεία επιλέγονται, κατόπιν εξετάσεων, στην κατεύθυνση (Πολιτικά και Ποινικά ή Διοικητικά Δικαστήρια) στην οποία είχαν την καλύτερη επίδοση, προκειμένου να διορισθούν στους αντίστοιχους δικαστηριακούς κλάδους.

Η εκπαίδευση διαρκεί δεκαοκτώ μήνες και είναι θεωρητική και πρακτική. Οι εκπαιδευόμενοι λαμβάνουν αποδοχές που ανέρχονται περίπου στο 45 με 50 % του πρωτοδιοριζόμενου παρέδρου.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι κατά το έτος **2000**, ο αριθμός των πτυχιούχων που εισήχθησαν στην Σχολή, ανήλθε στους **140** ενώ το **2002** στους **100**. Το **2007** ο αριθμός των εισακτέων ανήλθε στους **63**, το **2008** στους **135** ενώ για το έτος **2009** προκηρύχθηκε η εισαγωγή **61** σπουδαστών: α) Διοικητική Δικαιοσύνη, είκοσι τρεις (23), β) Πολιτική και Ποινική Δικαιοσύνη, τριάντα οκτώ (38). Οι γραπτές εξετάσεις διενεργήθηκαν τον Ιούνιο ενώ οι προφορικές έγιναν κατά τους μήνες Σεπτέμβριο έως και Νοέμβριο του τρέχοντος έτους. Στις εξετάσεις του **2009**, ο αριθμός των υποψηφίων ανήλθε στους 225 για τις 38 θέσεις της κατεύθυνσης Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης και 119 υποψήφιοι για τις 23 θέσεις της Διοικητικής Δικαιοσύνης. Σε γενικές γραμμές, στελέχη της Σχολής, προσδιορίζουν την αναλογία των επιτυχόντων ανά υποψηφίων στους περισσότερους διαγωνισμούς, στον έναν στους τρεις.

Οι εξετάσεις είναι ιδιαίτερα απαιτητικές και το επίπεδο σπουδών υψηλό. Η απορρόφηση των αποφοίτων της σχολής είναι άμεση. Και αυτό καθώς, όπως ήδη αναφέραμε, ο αριθμός των θέσεων που προκηρύσσονται, αντιστοιχεί απόλυτα, στα

οργανικά κενά που έχουν δημιουργηθεί στο σώμα λόγω των συνταξιοδοτήσεων και αποχωρήσεων. Οι απόφοιτοι, διορίζονται σε θέση **δοκίμου δικαστικού λειτουργού** σε δικαστήριο που αντιστοιχεί, στον κλάδο τον οποίο παρακολούθησαν .

Η Εθνική Σχολή Δικαστών, παρέχει τη δυνατότητα της δια βίου εκπαίδευσης στους λειτουργούς του Σώματος, με σεμινάρια που διοργανώνονται τέσσερις φορές το χρόνο στην Κομοτηνή.

Έμφαση, στο πεδίο των σπουδών, απαιτείται να δοθεί, όπως επισημαίνεται από δικαστικούς, σε ζητήματα κοινωνικής ενσυναίσθησης των σπουδαστών, καθώς και αποφυγής της ενίσχυσης συμπεριφορών που θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν επιεικώς ως αλαζονικές .

Γ. Συμβολαιογράφοι

Ο **συμβολαιογράφος** δεν είναι ελεύθερος επαγγελματίας, όπως συνήθως αναφέρεται, αλλά **άμισθος δημόσιος λειτουργός**, στον οποίο έχει εκχωρηθεί μέρος της δημόσιας εξουσίας.

Η λειτουργία του συμβολαιογράφου ως δημόσιου λειτουργού, που διορίζεται από το κράτος για να δέχεται στο όνομά του και κάνοντας χρήση της σφραγίδας του τις δικαιοπρακτικές δηλώσεις των μερών, συνίσταται στο να ελέγχει τη νομιμότητα αυτών, δηλαδή τη συμφωνία τους με το νόμο και να τους προσδίδει το χαρακτήρα της αυθεντικότητας, το κύρος δηλαδή του δημοσίου εγγράφου.

Αυστηρή είναι πρωτίστως η ρύθμιση του τρόπου ασκήσεως του λειτουργήματος. Ο συμβολαιογράφος υπέχει αστική, ποινική και πειθαρχική ευθύνη κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Πέραν των ποινικών αδικημάτων στα οποία μπορεί να υποπέσει οποιοσδήποτε πολίτης, ο συμβολαιογράφος ευθύνεται περαιτέρω για παράβαση καθήκοντος και απιστία, αδικήματα τα οποία προϋποθέτουν την ιδιότητα του δημόσιου λειτουργού.

Για την πρόσβαση στο δημόσιο λειτουργήμα του συμβολαιογράφου επίσης τα κριτήρια επιλογής είναι αυστηρά. Απαιτείται πτυχίο νομικής, **διετής άσκηση δικηγορίας** και ο υποψήφιος να έχει συμπληρώσει το **28ο έτος της ηλικίας του** και να μην συντρέχουν στο πρόσωπό του ορισμένα κωλύματα. Τέλος ο υποψήφιος πρέπει να πετύχει στον διαγωνισμό, ο οποίος διενεργείται κάθε χρόνο, προκειμένου να πληρωθούν οι υφιστάμενες κενές θέσεις. Ο διαγωνισμός διενεργείται από τριμελή επιτροπή η οποία αποτελείται από έναν πρόεδρο Εφετών των Πολιτικών και Ποινικών δικαστηρίων, έναν Εισαγγελέα Εφετών και ένα συμβολαιογράφο.

Στην Ελλάδα ο αριθμός των συμβολαιογράφων είναι πολύ μεγαλύτερος (αναλογία συμβολαιογράφων ανά κάτοικο) σε σύγκριση με τον αριθμό των συμβολαιογράφων στα κράτη μέλη της Ε.Ε., και πέραν των πραγματικών αναγκών της ελληνικής οικονομίας. Σε σχέση με τον πληθυσμό οι συμβολαιογράφοι στην Ελλάδα είναι τουλάχιστον δυόμισι μέχρι και είκοσι φορές περισσότεροι.

Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζονται οι αναλογίες των συμβολαιογράφων ανά αριθμό κατοίκων σε μερικά από τα κράτη μέλη της Ε.Ε.

Χώρα	Συμβολαιογράφοι	Κάτοικοι (εκατομμύρια)	Αναλογία Κατοίκων / Συμβολαιογράφο
Ελλάδα	3.250	11,2	3.446
Αυστρία	463	8,3	17.926
Βέλγιο	1.411	10,7	7.583
Βουλγαρία	525	7,6	14.476
Γαλλία	8.741	63,7	7.287
Ισπανία	2.863	45,3	15.822
Ιταλία	4.766	57,3	12.023
Πορτογαλία	408	10,4	25.490
Εσθονία	79	1,4	17.722

**Τα στοιχεία για τον αριθμό κατοίκων ανά χώρα προέρχονται από την επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για τον αριθμό των συμβολαιογράφων από το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Conseil des Notariats de l' Union Européenne).*

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται απροθυμία προσέλευσης των υποψηφίων στις εξετάσεις συμβολαιογράφων, ειδικά αν τους συγκρίνουμε με τον αριθμό των προσερχόμενων στις εξετάσεις άλλων νομικών κλάδων, όπως των δικαστών, (πολιτικών ή διοικητικών) ή του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι **το έτος 2003 προκηρύχθηκαν** σε όλη τη χώρα **173 θέσεις** από τις οποίες 131 στο εξεταστικό κέντρο των Αθηνών και 42 στο εξεταστικό κέντρο Θεσσαλονίκης. Από τις θέσεις που προκηρύχθηκαν στο εξεταστικό κέντρο των Αθηνών δεν εμφανίστηκαν υποψήφιοι για 47 θέσεις, ενώ στο εξεταστικό κέντρο της Θεσσαλονίκης για 4. Για τις υπόλοιπες 84 θέσεις του εξεταστικού κέντρου Αθηνών διαγωνίστηκαν 127 υποψήφιοι, ενώ στις υπόλοιπες 38 θέσεις του εξεταστικού κέντρου Θεσσαλονίκης, διαγωνίστηκαν 92 υποψήφιοι.

Αντίστοιχα **το έτος 2004 προκηρύχθηκαν** σε όλη τη χώρα **160 θέσεις**, από τις οποίες 127 στο εξεταστικό κέντρο των Αθηνών και 33 στο εξεταστικό κέντρο Θεσσαλονίκης. Από τις θέσεις που προκηρύχθηκαν στο εξεταστικό κέντρο των Αθηνών δεν εμφανίστηκαν υποψήφιοι για 62 θέσεις, ενώ στο εξεταστικό κέντρο της Θεσσαλονίκης για 4. Για τις υπόλοιπες 65 θέσεις στο εξεταστικό κέντρο Αθηνών διαγωνίστηκαν 158 υποψήφιοι, ενώ για τις υπόλοιπες 29 θέσεις του εξεταστικού κέντρου Θεσσαλονίκης διαγωνίστηκαν 82 υποψήφιοι. **Το 2009 προκηρύχθηκαν 98 θέσεις.**

Όσον αφορά στην **αμοιβή του συμβολαιογράφου**, αυτή καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης και είναι πάγια για την πλειοψηφία των πράξεων που συντάσσονται απ' αυτόν και αναλογική (που υπολογίζεται με βάση την αξία της σύμβασης) για μια κατηγορία πράξεων που δεν ξεπερνά το 15% του συνόλου της συμβολαιογραφικής ύλης.

Η πληρωμή του συμβολαιογράφου απ' αυτούς που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του (τους πολίτες δηλαδή) και όχι από το Κράτος δημιουργεί πολλές φορές τη λανθασμένη εντύπωση ότι ο συμβολαιογράφος είναι ελεύθερος επαγγελματίας. Ο τρόπος όμως καθορισμού της αμοιβής αυτής δεν αίρει το δημόσιο χαρακτήρα του συμβολαιογραφικού θεσμού, ούτε αλλάζει τη φύση των συμβολαιογραφικών καθηκόντων ως δημοσίου λειτουργήματος. Αποτελεί απλά διαφορετικό τρόπο

εξεύρεσης των πόρων, οι οποίοι είναι αναγκαίοι για τη λειτουργία του θεσμού, χωρίς επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, αλλά με βάση την αρχή ότι πληρώνει μόνον αυτός που χρησιμοποιεί τις συμβολαιογραφικές υπηρεσίες απευθείας αυτόν που τις παρέχει, κατ' εξουσιοδότηση του Κράτους.

Δ. Υποθηκοφυλακεία

Στην περιφέρεια κάθε Ειρηνοδικείου λειτουργούν ένα ή περισσότερα **υποθηκοφυλακεία** στα οποία, σύμφωνα με τη νομοθεσία γίνεται: **α)** η εγγραφή ή προσημείωση ή κατάσχεση στα ακίνητα που ευρίσκονται στην περιφέρεια της δικαιοδοσίας τους, **β)** η μεταγραφή των πράξεων που σύμφωνα με το νόμο πρέπει να μεταγραφούν, και **γ)** η καταχώρηση αγωγών και κάθε άλλη πράξη ή σημείωση σχετική με τα ακίνητα.

Τα υποθηκοφυλακεία είναι **έμμισθα** και **άμισθα**. Τα έμμισθα είναι υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Στη Ρόδο και στην Κω λειτουργούν ως υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης τα Κτηματολογικά γραφεία Ρόδου και Κω-Λέρου, όπου το σύστημα μεταγραφών είναι κτηματοκεντρικό. Τα άμισθα υποθηκοφυλακεία διακρίνονται: **α)** σε **ειδικά άμισθα**, τα οποία διευθύνονται από υποθηκοφύλακα ο οποίος διορίζεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης κατόπιν επιτυχίας του σε διαγωνισμό και **β)** σε **μη ειδικά άμισθα** τα οποία διευθύνονται από συμβολαιογράφο διορισμένο στην έδρα του υποθηκοφυλακείου. Ο διαγωνισμός είναι ετήσιος και οι θέσεις που προκηρύσσονται είναι σε άμεση συνάρτηση με τις οργανικές ανάγκες που προκύπτουν. Σε κάθε περίπτωση ο αριθμός τους είναι εξαιρετικά περιορισμένος (συνήθως από 1 έως 10).

Ε. Διπλωματικό Σώμα

Η **Διπλωματική Ακαδημία** απευθύνεται σε πτυχιούχους Πανεπιστημίου, χωρίς να τίθεται περιορισμός ως προς το γνωστικό αντικείμενο του τίτλου σπουδών. Ο διαγωνισμός προκηρύσσεται σύμφωνα με τον νόμο από το Υπουργείο Εξωτερικών, μια φορά τον χρόνο (ενίοτε και κάθε ενάμιση χρόνο). Απαιτείται άριστη γνώση της αγγλικής και της γαλλικής γλώσσας. Το όριο ηλικίας έχει καθορισθεί στα **35 έτη**. Οι επιτυχόντες του διαγωνισμού φοιτούν στην Διπλωματική Ακαδημία του Υπουργείου Εξωτερικών και μετά την ολοκλήρωση της φοίτησης, συμμετέχουν εκ νέου σε εξετάσεις που διενεργεί η Ακαδημία. Οι επιτυχόντες διορίζονται ως **Ακόλουθοι Πρεσβείας**. Οι εξετάσεις θεωρούνται οι δυσκολότερες στη χώρα λόγω της ποικιλίας και της ευρύτητας των θεμάτων που εξετάζονται οι υποψήφιοι και του απαιτούμενου υψηλού επιπέδου γνώσεων.

Το πρώτο στάδιο της **εκπαίδευσης** των επιτυχόντων στο διαγωνισμό, διαρκεί εννέα μήνες. Με την ολοκλήρωσή του, οι υποψήφιοι Ακόλουθοι Πρεσβείας τοποθετούνται σε διάφορα τμήματα του ΥΠ.ΕΞ. για πρακτική άσκηση. Η εκπαίδευση συνολικά είναι δωδεκάμηνης διάρκειας.

Με την ολοκλήρωσή της οι υποψήφιοι υποβάλλονται σε γραπτή και προφορική δοκιμασία. Οι βαθμοί της τελικής εκπαίδευσης, τα αποτελέσματα των ενδιάμεσων διαγωνισμάτων καθώς και η συμμετοχή τους κατά τη διάρκεια των σπουδών, συνυπολογίζονται κατά την τελική αξιολόγηση της απόδοσής τους. Η τοποθέτησή τους στις πρεσβείες και στις διπλωματικές προξενικές αρχές γίνεται συνηθέστατα μετά την παρέλευση δυο - τριών ετών. Σε κάθε περίπτωση λαμβάνονται υπόψη οι

ιδιαίτερες κλίσεις και δεξιότητες των αποφοίτων της Ακαδημίας. Η εκπαίδευση των διπλωματών είναι συνεχής και δια βίου.

Για τους διπλωμάτες το επάγγελμα τους είναι πρωτίστως τέχνη. «*Η επιστήμη έπεται*» όπως επισημαίνουν χαρακτηριστικά. «*Πρόκειται για λειτούργημα, υπογραμμίζουν, το οποίο απαιτεί σκληρή δουλειά, ευρυμάθεια, συνεχή επιμόρφωση, υψηλό αίσθημα ευθύνης και αυτοκυριαρχίας. Δεν υπάρχουν ωράρια εργασίας και σταθερές ως προς τον τόπο εργασίας κτλ.*». Μια επισήμανση, ιδιαίτερης αξίας, που γίνεται αφορά στην συνειδητή επιλογή των φοιτητών της Διπλωματικής Ακαδημίας, εξ' ου και επισημαίνεται ότι είναι σπανιότατες οι περιπτώσεις αποχώρησης των φοιτητών από την Ακαδημία.

Τα υψηλά τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που απαιτούνται δεν συνοδεύονται από τις αντίστοιχες υψηλές **αμοιβές** (διπλωμάτης με δεκαπενταετή υπηρεσία και προωθημένος στην ιεραρχική βαθμίδα, λαμβάνει μηνιαίες αποδοχές περίπου 2.600ευρώ).

Οι **θέσεις** που προκηρύσσονται είναι συνήθως 15 με 20 (ενδεικτικά, το 2002, προκηρύχθηκαν 20 θέσεις υποψηφίων Ακολούθων και οι συμμετέχοντες ήταν 156.) Στις τελευταίες εξετάσεις που προκηρύχθηκαν (*ΦΕΚ Γ'4 2008, 9/1/2008*) **οι θέσεις ήταν 20 και οι υποψήφιοι 150.**

Όπως αναφέρεται στην **προκήρυξη** του διαγωνισμού:

1. Οι επιτυχόντες υποψήφιοι, προκειμένου να πραγματοποιηθεί ο διορισμός τους, θα πρέπει: **α)** Να έχουν την ελληνική ιθαγένεια, **β)** να έχουν την υγεία και τη φυσική καταλληλότητα, που απαιτείται για την εκτέλεση των καθηκόντων των προκηρυσσόμενων θέσεων, **γ)** οι άνδρες να έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ή να έχουν απαλλαγεί νόμιμα από αυτές, **δ)** να μην έχουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 66 του Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών κωλύματα διορισμού και **ε)** να κατέχουν τους απαιτούμενους τίτλους σπουδών μέχρι την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων. Οι προϋποθέσεις διορισμού πρέπει να συντρέχουν τόσο κατά το χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής όσο και κατά το χρόνο του διορισμού.

2. Στο διαγωνισμό γίνονται δεκτοί υποψήφιοι, οι οποίοι: **α)** έχουν γεννηθεί κατά τα έτη 1973 έως και 1987. Για τη συμπλήρωση του κατώτατου ορίου ηλικίας ως ημέρα γέννησης θεωρείται η 1η Ιανουαρίου και του ανώτατου η 31η Δεκεμβρίου. **β)** κατέχουν πτυχίο του Πανεπιστημιακού Τομέα της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής, αναγνωρισμένο με πιστοποιητικό του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) ή πράξη του Διαπανεπιστημιακού Κέντρου Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών της Αλλοδαπής (ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α.).

3. Τα μαθήματα, στα οποία εξετάζονται οι υποψήφιοι είναι:

1. Πρωτεύοντα μαθήματα: **α)** Ελληνική γλώσσα, **β)** Γαλλική γλώσσα, **γ)** Αγγλική γλώσσα, **δ)** Ελληνική και παγκόσμια διπλωματική ιστορία, **ε)** Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο, **στ)** Πολιτική Οικονομία, Δημόσια Οικονομία και Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις.

2. Δευτερεύοντα μαθήματα: **α)** Στοιχεία Διεθνών Σχέσεων, **β)** Ιστορική, θεσμική και πολιτική διάσταση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, **γ)** Στοιχεία αρχαίου ελληνικού, κλασικού, βυζαντινού και νεοελληνικού πολιτισμού, **δ)** Παγκόσμια

Γεωγραφία, ε) Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, στ) Ναυτικό Δίκαιο, ζ) Χρήση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών.

3. Προφορική Δοκιμασία - Συνέντευξη

4. Προαιρετικά μαθήματα: Οι γλώσσες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πλην αγγλικής και γαλλικής) καθώς και η αραβική, κινεζική, ιαπωνική ρωσική, αλβανική, σερβοκροατική, βουλγαρική, ρουμανική και τουρκική.

Η δοκιμασία στα πρωτεύοντα μαθήματα του διαγωνισμού είναι γραπτή και προφορική, ενώ στα δευτερεύοντα, εκτός από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, είναι μόνο προφορική.

Τα **μαθήματα** που διδάσκονται μέσα στη **Διπλωματική Ακαδημία** (Π.Δ. 126, Φ.Ε.Κ. 138/7-7-2006, τόμος Α.) είναι τα ακόλουθα: **1)** Δημόσια Διοίκηση, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού και Ηγεσίας, **2)** Διπλωματική Πρακτική, συμπεριλαμβανομένων και θεμάτων ιδίως Εθιμοτυπίας και Διπλωματικής Αλληλογραφίας, **3)** Προξενική Πρακτική, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων Δημοσίου Λογιστικού, **4)** Τεχνικές Διαπραγματεύσεων – Διαχείριση Κρίσεων, **5)** Εξωτερική Πολιτική (πολιτική, οικονομική, πολιτιστική και λοιπές διαστάσεις), **6)** Επικοινωνία, **7)** Πληροφορική. Κατά τη διδασκαλία μαθημάτων δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην πρακτική εκπαίδευση και την άσκηση της πολιτικής

Για περισσότερες πληροφορίες: Γραφείο Ενημέρωσης Πολιτών του υπουργείου Εξωτερικών, Ακαδημίας 3, Τηλ.: 210 36.81.138-9 και <http://www.mfa.gr/www.mfa.gr/elGR/The+Ministry/Structure/Diplomatic+Academy/>